

Revoluce absurdity

Eva Svobodová

Ústřední postavou sametové revoluce je bezesporu Václav Havel. Na jeho životě můžeme ilustrovat osudy nejednoho Čechoslováka – režimem utlačovaný a opakovaně vězněný, po devětaosmdesátém roce oslavovaný (možná i těmi, kdo ho zprvu nenáviděli). Mne inspiroval hned dvakrát. Nejdříve svojí rolí, kterou sehrál při sametové revoluci, a napodruhé svými absurdními dramaty, kterým se věnoval během totality. V jeho dílech se mísí tragično s komičnem, tlachání s filozofií a prázdné fráze s černým humorem. Avšak oproti jiným autorům koření svá dramata kritickým pohledem na rozkládající se společnost. Jak se projevuje sametová revoluce v 21. století?

(Aleš v roztrhaném oblečení a umazaný, Bruno s brýličkami a v saku se stěravají před neurčitou zdí na ulici)

Aleš: Evropská unie krade! Politici lžou! Zítra bude konec světa! Papír nehoří!

Bruno: Prosím?

A: Sovětský svaz žije! Tibet Číně! Dýchám vodu! Máme svobodu slova...

B: Ale vy se mýlíte, pane, lžete.

A: Ty mně budeš urážet? Darebáku hanebná! Že tě huba nepálí! Čeština je pro hlupáky! Slunce nesvítí!

B (*posadí se na zem a tiše pro sebe promlouvá*): Jakeše do koše. Máme holé ruce. Pravda vítězí. Svobodné volby.

A: Meleš nesmysly!

B: Za tohle jsme přece tenkrát bojovali. Nebo ne? Nemůže to být tak dávno, musíme si to pamatovat. Nebo, nebo...

A: Vstaň! (*vytáhne Bruna nahoru do stoje*): Nefňukej. Demokracie je tady od toho, abychom ji zneužívali.

B: Ale...

A: Nepřemýšlej.

B: Vypínám...

A: ...mozek. Vypínám mozek. Jde ti to. Nezapomeň – myslet nemusíš, politici stejně rozhodují bez nás. Nezáleží, jestli přijdeš k volbám.

B: Je to divadlo. Volby – divadlo.

A: Pro pána krále! Ty mně budeš za chvíli učit. Panečku! To bylo ale rychlé. Měl bych zavolat na centrálu. Dostanu přidáno – peníze, penízky, prachy!

B (*na chvilku procítá*): Přesvědčení za peníze!

A: Ne, přeslech ses. Pšt, uslyší tě! (*nedůvěřivě*) My jsme jiní.

B: Vy?

A: No ano, my! Je nás víc a ty jsi teď jeden z nás, pšt, demokracie se dlouho neudrží, nene. V Čechách to prostě nemá tradici, zavlekli to sem mezi válkami a teď to sem přitáhli podruhé. Jako mandelinku za Západu. Myslí si, že jim tu budeme sloužit. Ha! Demokracie umírá a my už strojíme pohřeb. Našel jsem tě včas! Dřív, než bude pozdě. Semlelo by tě to, hlupáčku.

B: Neznám vás.

A: Neznal jsi mě. Teď jsme jedna duše, jedna mysl. Nikdy nebudeš sám.

Formu absurdního dramatu jsem si opravdu nevybrala náhodou. Nezapomněli jsme, jaká byla totalita? Pokud zlenivíme, rezignujeme, totalita se v novém kabátě vrátí.